

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดเชียงรายต่อการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความต้องการสารสนเทศทางการบัญชีของผู้ประกอบการค้าชายแดน จังหวัดเชียงราย กำหนดขอบเขตการศึกษาเป็นนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจการค้าชายแดน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ ที่ขึ้นทะเบียนกับศูนย์ส่งเสริมการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านจังหวัดเชียงราย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย จำนวน 65 ราย โดยได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.38 ของประชากรทั้งหมด เนื้อหาเป็นการศึกษาเพื่อทราบถึงความต้องการสารสนเทศทางการบัญชี

แบบสอบถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการ ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสารสนเทศทางการบัญชีที่ต้องการ และส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสารสนเทศทางการบัญชี โดยแต่ละส่วนมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาทำงาน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางบัญชี ความเห็นเกี่ยวกับสารสนเทศทางการบัญชี และสารสนเทศทางการบัญชีที่รู้จัก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการ ประกอบด้วย ประเภทธุรกิจ ลักษณะการประกอบการ ประเภทสินค้า ระยะเวลาในการประกอบกิจการ จำนวนพนักงานทั้งหมด ทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุนปัจจุบัน รายได้ของกิจการปี 2556 การจัดทำบัญชีของกิจการ การดำเนินพิธีการศุลกากร เส้นทางขนส่ง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีของกิจการ ระดับการให้ความสำคัญของรายการต่างๆ ที่ปรากฏในงบการเงินของกิจการค้าชายแดน และระดับการให้ความสำคัญกับสารสนเทศทางการบัญชี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสารสนเทศทางการบัญชีที่ต้องการ ประกอบด้วยคุณลักษณะทั่วไปของสารสนเทศ รายงานจากระบบสารสนเทศ ผลลัพธ์ของสารสนเทศทางการบัญชี และสารสนเทศเพื่อการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดซื้อสินค้า การจัดหาเงิน และการขายสินค้า

แบบสอบถามที่รวบรวมได้วิเคราะห์ข้อมูล โดย ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลเกี่ยวกับกิจการนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสารสนเทศทางการบัญชีที่ต้องการกำหนดคะแนนตามแบบ Likert โดยคะแนนที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายค่าเฉลี่ยความต้องการเป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การศึกษาความต้องการสารสนเทศทางการบัญชีของผู้ประกอบการค้าชายแดน จังหวัดเชียงราย สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 36 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี สำเร็จการศึกษาขั้นสูงสุดระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการและมีระยะเวลาทำงานในกิจการอยู่ในช่วง 11-15 ปี

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสารสนเทศทางการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 73.89 โดยรับรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชี 3 อันดับแรก ว่า คือระบบการทำงานหนึ่งที่นำนโยบาย ทรัพยากรมนุษย์และเทคโนโลยีสารสนเทศมาประกอบกัน โดยเน้นการใช้ประโยชน์ทางการบัญชีที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.22 รองลงมาคือระบบสารสนเทศทางการบัญชีเป็นรูปแบบที่เก็บบันทึกรายงานที่เกิดขึ้นของธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 83.33 และนักบัญชีสามารถกำหนดสารสนเทศทางบัญชีให้สัมพันธ์กับการดำเนินงานของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 75.00

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังเห็นว่า สารสนเทศทางการบัญชีที่ดีสามารถช่วยให้กิจการประสบความสำเร็จได้ และรู้จักรายงานสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งประกอบด้วย รายงานทางการเงิน รายงานจากวงจรค่าใช้จ่าย รายงานจากวงจรรายได้ รายงานจากการแปรสภาพ และรายงานบริหารจัดการ คิดเป็นร้อยละ 56.11 โดยรู้จักรายงานทางการเงิน เช่น งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33

2. ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

กิจการผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด ประกอบ กิจการค้าส่งสินค้าอุปโภคบริโภค ประกอบกิจการมากกว่า 15 ปี และมีพนักงานไม่กว่า 10 คน ส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุนในปัจจุบัน จำนวน 1,000,000 – 5,000,000 บาท มีรายได้ปี 2556 จำนวน 1 – 10,000,000 บาท และส่วนใหญ่จัดทำ บัญชีโดยสำนักงานรับทำบัญชี

กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำเนินพิธีการศุลกากรด้วยตนเอง และขนส่ง สินค้าทั้งทางน้ำและทางบก มีการใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการวางแผน การจ้ด องค์กร การสั่งการและการจูงใจ การควบคุมและการประเมินผล และการตัดสินใจ เฉลี่ยร้อยละ 46.67 โดยใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการวางแผนมากที่สุด ร้อยละ 69.44

ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับรายการต่างๆ ที่ปรากฏในงบการเงิน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.88 โดยรายการที่ให้ความสำคัญมากที่สุด คือต้นทุนขาย อยู่ใน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 รองลงมาคือ จำนวนเงินรายได้จากการจำหน่าย สินค้า และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 โดยรายการที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศอยู่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44

กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งประกอบด้วยเอกสารขั้นต้น สมุดรายวันหรือสมุดบัญชี บัญชีแยกประเภท งบทดลอง รายงานทางการเงิน รายงานภาษีมูลค่าเพิ่มและรายงานทางการบริหาร ระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.87 โดยให้ความสำคัญมากที่สุด คือเอกสารขั้นต้น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 รองลงมาคือรายงานทางการบริหาร ได้แก่ รายงานด้านงบประมาณ รายงานด้านการบัญชีต้นทุน และรายงานวิเคราะห์ งบการเงินอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และให้ความสำคัญกับงบทดลอง น้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดเชียงรายเห็นว่าสารสนเทศทางการบัญชีที่ดี สามารถช่วยให้กิจการประสบความสำเร็จ ช่วยปรับปรุงและพัฒนากิจการให้ เจริญก้าวหน้าต่อไปได้ ส่วนใหญ่รู้จักรายงานจากสารสนเทศทางการบัญชี โดยรู้จัก รายงานทางการเงิน เช่น งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการ เปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น มากที่สุด โดยรายการที่ปรากฏในรายงานทางการเงินที่ ผู้ประกอบการค้าชายแดนให้ความสนใจมากที่สุด คือ รายได้จากการจำหน่ายสินค้า

และรายการที่ให้ความสำคัญน้อยกว่ารายการอื่น คือ รายการกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ผู้ประกอบการค้าชายแดนให้ความสำคัญกับรายงานทางการบริหารไม่ว่าจะเป็นรายงานด้านงบประมาณ รายงานด้านการบัญชีต้นทุน และรายงานวิเคราะห์งบการเงิน มากกว่ารายงานทางการเงิน และรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยเอกสารชั้นต้น สมุดรายวันหรือสมุดบัญชี และบัญชีแยกประเภทให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นจากทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุนปัจจุบัน

ผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดเชียงรายเห็นว่าคุณลักษณะทั่วไปของสารสนเทศทางการบัญชีต้องความถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้ก่อน ตามด้วยมีความง่ายและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับสารสนเทศทางการบัญชีที่ต้องการ

3.1 คุณลักษณะทั่วไปของสารสนเทศ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าคุณลักษณะทั่วไปของสารสนเทศทางการบัญชีอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.11 โดยคุณลักษณะทั่วไปที่ต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือสามารถตรวจสอบอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 รองลงมาคือมีความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และมีความสมบูรณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25

3.2 ความต้องการรายงานจากระบบสารสนเทศ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการรายงานจากระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.87 โดยรายงานที่ต้องการตามลำดับ คือ รายงานตามกำหนดเวลา เช่น รายงานประจำวัน รายงานประจำเดือน และรายงานประจำปี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 รองลงมาคือรายงานผลการพยากรณ์ประกอบการวางแผนตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 รายงานตามความต้องการที่จัดทำขึ้นเมื่อมีการร้องขอ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และรายงานเฉพาะกรณีพิเศษ ใช้ในกิจกรรมที่ต้องการเข้าไปจัดการเป็นกรณีพิเศษ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61

3.3 ความต้องการผลลัพธ์ของสารสนเทศทางการบัญชี

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการผลลัพธ์ของสารสนเทศทางการบัญชีอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.96 โดยผลลัพธ์ที่ต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ แสดงให้กิจการทราบถึงกำไรที่แท้จริง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ

4.19 รองลงมาคือช่วยในการปรับปรุงและพัฒนากิจการให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ได้ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.17 และแสดงให้กิจการทราบฐานะทางการเงินของกิจการ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.11

3.4 ความต้องการสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการทรัพยากรมนุษย์

ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการทรัพยากรมนุษย์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.80 โดยสารสนเทศที่ต้องการ 3 ลำดับแรก คือ การสรรหาว่าจ้าง พนักงานที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม ข้อมูลสำหรับดำเนินการสรรหา ข้อมูลการสัมภาษณ์งานและประวัติพนักงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 รองลงมาคือการประเมินผลการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และการเบิกจ่ายค่าตอบแทน เวลาทำงาน อัตราการเบิกจ่าย และจำนวนเงินที่จ่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75

3.5 ความต้องการสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดซื้อสินค้า

ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดซื้อสินค้าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.88 โดยสารสนเทศที่ต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ จำนวนและมูลค่าสินค้าที่มีอยู่และพร้อมขาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 รองลงมาคือจำนวนสินค้าที่สั่งซื้อ ส่วนลด เงื่อนไขการชำระหนี้ ราคาที่ต้องจ่ายชำระ และค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อสินค้า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และการรับสินค้าตามจำนวนที่สั่งซื้อและสภาพที่ต้องการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89

3.6 ความต้องการสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดหาเงินทุน

ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดหาเงินทุนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.72 โดยสารสนเทศที่ต้องการมากที่สุดคือการได้มาและการชำระคืนเงินทุน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 รองลงมาคือข้อมูลต้นทุนของการจัดหาเงินทุน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และการจ่ายผลตอบแทนให้กับแหล่งที่มาของเงินทุน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

3.7 ความต้องการสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการขายสินค้า

ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการสารสนเทศเพื่อการขายสินค้าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.04 โดยสารสนเทศที่ต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การแข่งขันและการเรียกเก็บเงิน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25

รองลงมาคือการเก็บเงินและออกใบเสร็จรับเงินให้ลูกค้า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และการส่งมอบสินค้าให้ลูกค้า พร้อมกับเอกสารแสดงการรับมอบ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศทางการบัญชีกับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ระยะเวลาในการประกอบกิจการ และทุนจดทะเบียน พบว่า

1. กิจการที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 5 ล้านบาท มีความสนใจรายงานตามกำหนดเวลา เช่น รายงานประจำวัน ประจำเดือน และประจำปี เป็นต้น มากกว่า และกิจการที่มีระยะเวลาในการประกอบกิจการมากกว่า 6 ปี ให้ความสำคัญกับรายงานผลการพยากรณ์ใช้ประกอบการวางแผนตัดสินใจมากกว่ารายงานตามกำหนดเวลา รายงานตามความต้องการที่จัดทะเบียนเมื่อมีการร้องขอ และรายงานกรณีเฉพาะพิเศษใช้ในกิจกรรมที่ต้องเข้าไปจัดการเป็นกรณีพิเศษ
2. ทุกกิจการให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ของสารสนเทศทางการบัญชีว่าแสดงให้กิจการทราบกำไรที่แท้จริง โดยการให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ของสารสนเทศทางการบัญชีเพิ่มขึ้นตามทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุนปัจจุบัน ทั้งนี้กิจการที่มีระยะเวลาในการประกอบกิจการน้อยกว่า 5 ปี เห็นว่า ผลลัพธ์ของสารสนเทศทางการบัญชีเป็นเครื่องมือในการเสี่ยภาษีและช่วยในการปรับปรุงและพัฒนา กิจการให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้มากกว่า นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ของสารสนเทศทางการบัญชีว่าเป็นเครื่องมือในการเสี่ยภาษี ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 30 – 50 ปี ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ของสารสนเทศทางการบัญชีว่าแสดงให้กิจการทราบกำไรที่แท้จริง
3. ผู้ประกอบการค้าขายแดนมีความต้องการสารสนเทศด้านทรัพยากรมนุษย์ลดลงตามอายุ โดยผู้ประกอบการที่อายุน้อยกว่า 30 ปี ต้องการสารสนเทศการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการสรรหาว่าจ้าง พนักงานที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม ข้อมูลสำหรับดำเนินการสรรหา ข้อมูลการสัมภาษณ์งานและประวัติพนักงานมากกว่า กิจการที่ประกอบกิจการมากกว่า 11 ปี ใช้สารสนเทศในการฝึกอบรมและประวัติ การฝึกอบรมลดลง นอกจากนี้กิจการที่มีทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุนปัจจุบันมากกว่า 10 ล้านบาท มีความต้องการสารสนเทศในการประเมินผลการปฏิบัติงานมากขึ้น

4. ผู้ประกอบการค้าชายแดนที่มีระยะเวลาในการประกอบกิจการน้อยกว่า 5 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีความต้องการสารสนเทศเพื่อการจัดซื้อมากกว่ากิจการที่มีระยะเวลาในการประกอบกิจการมากกว่า 5 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามช่วงอายุอื่น โดยสารสนเทศทางบัญชีที่ให้ความสำคัญ 3 อันดับแรกคือ การคัดเลือกผู้ขายสินค้าที่เหมาะสมทั้งราคา เงื่อนไข ส่วนลด และความสามารถในการจัดส่งสินค้าภายในกำหนด จำนวนสินค้าที่สั่งซื้อ ส่วนลด เงื่อนไขการชำระหนี้ ราคาที่ต้องจ่ายชำระ และค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อสินค้า
5. ผู้ประกอบการค้าชายแดนที่มีระยะเวลาในการประกอบกิจการต่ำกว่า 5 ปี ต้องการสารสนเทศในการจัดหาเงินมากกว่า ทั้งการได้มาและการชำระคืนเงินทุน การจ่ายผลตอบแทนให้กับแหล่งที่มาของเงินทุนและต้นทุนของการจัดหาเงินทุน นอกจากนี้ผู้ประกอบการค้าชายแดนที่อายุมากกว่า 50 ปี และมีทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 1 ล้านบาท มีความต้องการสารสนเทศในการจัดหาเงินน้อย
6. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีความต้องการสารสนเทศเพื่อการขายสินค้า รายการการจัดส่งสินค้า ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์ทางเลือกในการขนส่ง และการคำนวณค่าใช้จ่ายของการขนส่งที่เหมาะสม การจัดส่งสินค้า และการดำเนินการพิธีศุลกากรมากที่สุด ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีความต้องการสารสนเทศรายการนี้น้อยที่สุด
7. ผู้ประกอบการค้าชายแดนที่มีระยะเวลาในการประกอบกิจการ 10 ปีแรก มีความต้องการสารสนเทศเพื่อการขายสินค้ามากกว่าผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาในการประกอบกิจการมากกว่า 10 ปี

อภิปรายผล

1. ผู้ประกอบการค้าชายแดนใช้สารสนเทศทางการบัญชีในการบริหารงาน 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดการ การตั้งการและการจูงใจ การควบคุมและการประเมินผลและการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมร้อยละ 46.67 หรือระดับน้อย ทั้งนี้ ผู้ประกอบการค้าชายแดนได้ใช้สารสนเทศทางการบัญชีตามลำดับ ดังนี้ ในการวางแผนมากที่สุด รองลงมาคือการตัดสินใจ การจัดการองค์กร การควบคุม และการประเมินผล และการตั้งการและการจูงใจตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของวิมลพรรณ เลาหเจริญยศ (2553) ที่ได้ศึกษาความต้องการในการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้บริหารของธุรกิจ ในเขตสวนอุตสาหกรรมศรีอโศกพัฒนา ลำพูน พบว่า ผู้บริหารของธุรกิจในเขตสวน

อุตสาหกรรมเครื่องสพัตน์ ลำพูน ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตด้านวางแผนอยู่ในระดับมาก ด้านการสั่งการระดับปานกลาง ด้านการควบคุมระดับมาก และด้านการตัดสินใจระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ประกอบการค้าขายแดนส่วนใหญ่เป็นนิติบุคคลขนาดเล็ก และบริหารงานโดยเจ้าของ

2. ผู้ประกอบการค้าขายแดนรู้จักรายงานทางการเงิน ผู้ประกอบการค้าขายแดนให้ความสำคัญกับรายการต่างๆ ที่ปรากฏในงบการเงินอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ต้นทุนขาย รองลงมาคือ จำนวนเงินรายได้จากการจำหน่ายสินค้า และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ตามลำดับ สอดคล้องกับรัชนิยา บังเมฆ (2552) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของกลยุทธ์ธุรกิจ เทคนิคทางการบัญชีบริหารและการวัดผลการปฏิบัติงานของบริษัทในจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการสำรวจข้อมูลจากบริษัทที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 142 บริษัท พบว่า บริษัทมีการใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารและวัดผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ธุรกิจที่เลือกใช้ แนวคิดทางการบัญชีบริหารที่ธุรกิจนำมาประยุกต์ใช้มากที่สุด คือ การวิเคราะห์ต้นทุน-ปริมาณ-กำไร แต่ไม่สอดคล้องกับกนกวรรณ คำมาบุตร (2554) ที่ได้ศึกษาการจัดทำบัญชีและความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองลำปางเกี่ยวกับข้อมูลการบัญชี จำนวน 320 ราย พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับข้อมูลทางการบัญชีประเภทรายได้ รองลงมาคือค่าใช้จ่าย อาจเป็นเพราะผู้ประกอบการค้าขายแดนเชียงรายเป็นผู้ส่งออกสินค้า และมีการแข่งขันกันระหว่างผู้ค้าหลายราย ดังนั้น จึงให้ความสนใจที่ต้นทุนขายมากกว่าส่วนอื่นๆ

3. ผู้ประกอบการค้าขายแดนจังหวัดเชียงรายเห็นว่าคุณลักษณะทั่วไปของสารสนเทศทางการบัญชีต้องมีความถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้ก่อน ตามด้วยมีความง่ายและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับวิมลพรรณ เลหาเจริญยศ (2553) ที่ได้ศึกษาความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้บริหารของธุรกิจในเขตส่วนอุตสาหกรรมเครื่องสพัตน์ ลำพูน พบว่า ข้อมูลทางการบัญชีควรมีความถูกต้องเป็นอันดับแรก

4. ผู้ประกอบการค้าขายแดนจังหวัดเชียงรายส่งออกสินค้าประเภทอุปโภคบริโภคมากที่สุด รองลงมาเป็นสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตร ไม่สอดคล้องกับพิมลสิริ พิฆวงค์ (2553) ที่ได้ศึกษาโครงสร้างและรูปแบบการค้าขายแดนระหว่างประเทศไทยและลาวในจังหวัดน่าน โดยใช้แบบสอบถามถามผู้ประกอบการค้าขายแดน ตัวแทนการค้า หัวหน้าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวกับการค้าขายแดนจังหวัดน่าน จำนวน 211 ราย พบว่า โครงสร้างการค้าขายแดนของ

จังหวัดน่านเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ส่งออกสินค้าและบริการมากกว่าการพึ่งพิงการนำเข้าสินค้า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 รูปแบบการค้าชายแดนของผู้ประกอบการค้าชายแดนจึงเป็นธุรกิจส่งออกมากที่สุด สินค้าที่ส่งออกมาที่สุดเป็นสินค้าเกษตร ทั้งนี้อาจเนื่องจากช่องทางการขนส่งจากชายแดน จังหวัดน่านมีช่องทางเดียวคือทางบก ในขณะที่จังหวัดเชียงรายมีสองช่องทางคือทางน้ำและทางบก จึงสามารถส่งออกสินค้าประเภทอื่นได้มากขึ้น รวมถึงจังหวัดน่านมีการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว เพียงประเทศเดียว ในขณะที่การค้าชายแดนจังหวัดเชียงรายมีการค้ากับพม่า ลาว และจีนตอนใต้

ข้อค้นพบ

1. ผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดเชียงรายมีความต้องการสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการขายสินค้ามากที่สุด รองลงมาคือการซื้อสินค้า การจัดการทรัพยากรมนุษย์ และการจัดหาเงิน ตามลำดับ
2. ผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดเชียงรายมีความต้องการทั้งรายงานทางการเงิน เช่น งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น มากที่สุด และรายงานทางการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นรายงานด้านงบประมาณ รายงานด้านการบัญชีต้นทุน และรายงานวิเคราะห์งบการเงิน
3. รายงานภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการค้าชายแดนให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ รายงานสินค้าและวัตถุดิบ รองลงมาคือ รายงานภาษีขายและรายงานภาษีซื้อ ตามลำดับ
4. ผู้ประกอบการค้าชายแดนเห็นว่าสารสนเทศต้องมีความถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้ก่อน สำหรับรายงานจากระบบสารสนเทศนอกจากต้องการรายงานตามกำหนดเวลา เช่น รายงานประจำวัน รายงานประจำเดือน และรายงานประจำปี แล้ว ยังต้องการรายงานตามความต้องการที่จัดทำขึ้นเมื่อมีการร้องขอ และรายงานเฉพาะกรณีพิเศษ ใช้ในกิจกรรมที่ต้องเข้าไปจัดการเป็นกรณีพิเศษ เพิ่มเติมด้วย

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากการศึกษาทำให้ทราบความต้องการของผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดเชียงรายต่อการใช้สารสนเทศทางการบัญชี จึงต้องพิจารณาจัดเตรียมสารสนเทศทางการบัญชีที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการค้าชายแดน ดังนี้

1. สารสนเทศทางการบัญชีที่ต้องจัดเตรียมควรให้ความสำคัญกับสารสนเทศเพื่อการขายสินค้ามากที่สุด รองลงมาคือการซื้อสินค้า การจัดการทรัพยากรมนุษย์ และการจัดหาเงิน
2. นอกจากจัดเตรียมรายงานทางการเงิน เช่น งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นต้น แล้ว ควรเพิ่มรายงานทางการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นรายงานด้านงบประมาณ รายงานด้านการบัญชีต้นทุน และรายงานวิเคราะห์งบการเงิน ควบคู่กันไป
3. รายงานภาษีมูลค่าเพิ่มจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบก่อนรายงานภาษีขายและรายงานภาษีซื้อ
4. จัดเตรียมสารสนเทศที่ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้ และเตรียมพร้อมในการจัดทำรายงานตามความต้องการที่จัดทำขึ้นเมื่อมีการร้องขอ และรายงานเฉพาะกรณีพิเศษ ใช้ในกิจกรรมที่ต้องเข้าไปจัดการเป็นกรณีพิเศษ เพิ่มเติมจากรายงานตามกำหนดเวลา เช่น รายงานประจำวัน รายงานประจำเดือน และรายงานประจำปี แล้ว
5. การจัดเตรียมสารสนเทศต้องคำนึงถึงอายุของผู้ประกอบการ ระยะเวลาในการประกอบกิจการ และทุนจดทะเบียนของกิจการ ประกอบด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจการค้าชายแดน เฉพาะการขายสินค้าอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายที่ขึ้นทะเบียนกับศูนย์ส่งเสริมการค้าชายแดน กับประเทศเพื่อนบ้านจังหวัดเชียงราย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงรายเท่านั้น สำหรับในการศึกษาครั้งต่อไป อาจขยายขอบเขตประเภทธุรกิจออกไป เช่น ธุรกิจบริการ หรืออุตสาหกรรม เป็นต้น เพื่อจะได้รับข้อมูลความต้องการสารสนเทศทางการบัญชีครอบคลุมทุกประเภทธุรกิจ และเนื่องจากประเทศไทย มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายๆ ประเทศและต่างก็มีการค้าชายแดนมากมายหลายจุดการค้า ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันในระดับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น การศึกษาเพิ่มเติมในแต่ละจุดของการค้าชายแดนอาจทำให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น